

Борданова Л.С.,
канд. екон. наук, старший викладач,
Національний технічний університет України
“КПІ імені Ігоря Сікорського”

ПРОБЛЕМИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ МОЛОДІ НА РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ

Зараз в Україні найбільш проблемною часткою загальнонаціонального ринку праці є молодіжний сегмент ринку праці. Пошуки першого робочого місця на цьому сегменті ринку пов'язані з проблемами невідповідності рівня та якості отриманої освіти професійним обов'язкам, відсутності досвіду роботи, невідповідності запитів молоді та пропозицій роботодавців. Недостатня увага з боку держави до таких проблем, відсутність системної програми підтримки молоді на ринку праці, законодавча неврегульованість можуть стати підґрунтям для соціальних та політичних потрясінь для молоді.

За даними Державної служби статистики у першому півріччі 2017 року рівень зайнятості серед молоді у віці 25-29 років становив 69,0% та був вищим, ніж в середньому серед всіх вікових груп (56,0%), а серед осіб віком 15-24 роки цей показник склав лише 28,5%. Рівень безробіття, визначений за методологією Міжнародної організації праці (МОП) серед молоді у віці 25-29 років становив 11,4%. Серед осіб у віці 15-24 роки цей показник становив 17,8% та був майже удвічі вищий, ніж цей показник серед всіх вікових груп. Високий рівень безробіття обумовлений тим, що значна частина молодих людей не має необхідних професійних навичок і досвіду роботи. У середньому по країнах ЄС рівень безробіття серед молоді у віці 15-24 роки становив 16,9%, це студенти і молоді люди, що в основному завершують або завершили професійну підготовку [2]. Вони є найбільш уразливою групою, що вступає на ринок праці, оскільки не мають достатнього професійного і соціального досвіду, і через це менш конкурентоспроможні. Більш ранній вихід молоді на ринок праці вже з перших кроків створює настанову на працю, самостійність і ініціативність у трудовому житті, веде до зростання мобільності, але при цьому не можна забувати, що він не дозволяє здобути закінчену середню, середню спеціальну і тим більше вищу освіту, спочатку передбачаючи зниження стартового рівня кваліфікації. Зменшення віку вступу на ринок праці провокує зростання нестабільної зайнятості, високу плинність робочої сили, фрикційне безробіття.

Протягом січня-вересня 2017 року статус безробітного у державній службі зайнятості мали 350,0 тис. осіб у віці до 35 років [2]. Віковий період з 25 до 35 років - це молоді люди, які в основному вже зробили професійний вибір, мають певну кваліфікацію, деякий життєвий і професійний досвід. Вони знають, чого хочуть, найчастіше вже мають власну родину і висувають досить високі вимоги до пропонованої роботи. До того ж, якщо представники перших двох вікових груп молоді, зазвичай, поєднують роботу (або її пошук)

із навчанням, то для цієї вікової групи саме робота стає основним видом зайнятості.

Серед безробітних у віці до 35 років, зареєстрованих у державній службі зайнятості, які мали професійний досвід, 22% раніше працювали в оптовій та роздрібній торгівлі та ремонті автотранспортних засобів; 20% у сфері державного управління й оборони, обов'язкового соціального страхування; 13% – у переробній промисловості; 10% – у сільському, лісовому та рибному господарстві [3].

На етапі вибору професії та формування професійних планів надзвичайного значення набуває поширення серед молоді практики надання профорієнтаційних послуг. На етапі професійної підготовки важливо оптимально збалансувати підвищений попит молоді на освітні послуги із потребами у фахівцях різних спеціальностей [4, с.89]. Для молоді, яка звертається до державної служби зайнятості, здійснюються заходи сприяння зайнятості населення: надання інформаційних, консультаційних та профорієнтаційних послуг, створення банку вакансій та пошук підходящої роботи, сприяння в працевлаштуванні громадян, у тому числі шляхом організації підприємницької діяльності, організація професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації безробітних, організація і фінансування громадських робіт, виплата допомоги по безробіттю.

За сприянням державної служби зайнятості у січні-вересні 2017 року знайшли роботу 238,6 тис. молодих громадян, зокрема, кожен другий з них був працевлаштований оперативно до набуття статусу безробітного. З метою професійного самовизначення, підвищення якості та конкурентоспроможності національних кадрів, збалансування ринку праці та ринку освітніх послуг, профілактики безробіття, державна служба зайнятості надає профінформаційні та профконсультаційні послуги. Профорієнтаційними послугами у січні-вересні 2017 року було охоплено 329,5 тис. безробітних з числа молоді та 724,0 тис. осіб, які навчаються в різних навчальних закладах. З метою максимального наближення професійних навичок громадян, що шукають роботу до потреб роботодавців, розширення їх компетенцій та підвищення конкурентності, державною службою зайнятості протягом січня-вересня 2017 року здійснено професійне навчання на замовлення роботодавців 46,4 тис. безробітних, у віці до 35 років. Протягом січня-вересня 2017 року до громадських та інших робіт тимчасового характеру було залучено 49,7 тис. осіб [3].

Найважливішим посередником та партнером щодо працевлаштування на молодіжному ринку праці в сучасних умовах має стати держава, оскільки в умовах економічної кризи, що загострила стан ринку праці та його молодіжного сегмента, решта суб'єктів працевлаштування одноосібно не спроможні ефективно вирішити проблему забезпечення молоді робочими місцями. Саме завдяки державному регулюванню ринок праці стає невід'ємним елементом ринкової економіки, забезпечує нормальне

функціонування економіки, соціальну стабільність суспільства і відтворення робочої сили.

Література

1. Корчун М. Шляхи підвищення економічної активності та зайнятості молоді на ринку праці України / М.Корчун // Україна: аспекти праці. – 2008. - №1. - С.35-39.
2. <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>
4. Разумова Т. О. Випускники вузов на рынке труда России / Т. О. Разумова. – М.: Эконом. фак.-т МГУ, ТЕИС, 2007. – 232 с.

УДК 331.5

Шупілова М.Р.,

студентка магістерського рівня,
кафедра економічної теорії та економічних методів управління,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

СТІЙКА ЗАЙНЯТІСТЬ ЯК ПЕРЕДУМОВА ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ

На початку ХХІ ст. в епіцентрі багатовекторних змін та глобальних трансформацій опинилися соціально-трудова відносини, у той час, коли серед ключових цілей розвитку, узгоджених на міжнародному рівні, постало питання підвищення стійкості економіки, яке полягає у прагненні забезпечити потреби сучасних поколінь в умовах екологічних обмежень, враховуючи інтереси наступних поколінь, забезпечуючи активне залучення всіх членів суспільства в економічну діяльність.

Сучасні масштабні зміни у формах наймання і зайнятості, організації праці, трудового процесу, характері взаємодії роботодавця та найманого працівника характеризується негативними тенденціями, зокрема, поглибленням соціальної диференціації, поширенням асиметричності соціально-економічного розвитку, нестійкістю та невизначеністю, зниженням соціальної згуртованості та «консервацією» людського потенціалу [2, с.3-4].

Дослідження цих проблем актуалізує дослідження феномену стійкої зайнятості, тобто нагального пріоритету такого стану, при якому зайнятість виступає стабілізуючим джерелом середньо - та довгострокового відтворення потенціалу, забезпечення гідного і якісного рівня життя економічно-активного населення і кожного окремого працівника. За даною проблемою слід відзначити наукові праці таких учених як М. Койне, Г. Роджерса, Г. Стендінга, Д. Такера, В. Бобкова, П. Бізюкава, Р. Капелюшнікова, А. Колота, П. Кругмана, В. Гриньової, А. Гриценко, Т. Заяць, Е. Лібанової, І. Петрової, С. Тютюнникової, Л. Шевченко та ін.